

01 juli 2026

Economisch Forum Noord-Holland: 'Omgevingsvisie remt economische groei'

[Bas Dijkhuizen](#)

De ontwerp-Omgevingsvisie van Noord-Holland biedt volgens het Economisch Forum te weinig ruimte voor economische ontwikkeling. Voorzitter van de ondernemersvereniging, Friso de Zeeuw, pleit voor 500 hectare extra bedrijventerrein erbij. De provincie bestrijdt dat beeld en stelt dat slim ruimtegebruik, herstructurering en clustering minstens zo belangrijk zijn als uitbreiding.

De recent gepubliceerde [ontwerp-Omgevingsvisie](#) van Noord-Holland leidt tot stevige kritiek van het georganiseerde bedrijfsleven. Die kritiek komt van het Economisch Forum Holland boven Amsterdam, een samenwerkingsverband van ondernemersorganisaties uit de regio Noord-Holland boven het Noordzeekanaal. De lobbyclub vertegenwoordigt ondernemers uit Noord-Holland Noord, de IJmond, Zaanstreek en Waterland en ontwikkelt eigen visies op thema's als economie, bedrijventerreinen, bereikbaarheid en ruimtegebruik.

Volgens de vereniging zet de provincie de economische ontwikkeling van de regio Noord-Holland Noord op achterstand door vooral te sturen op beperkingen, voorwaarden en ruimtebesparing. De ondernemers ziet te weinig terug van de ambities die het zelf onlangs vastlegde in de notitie [De Voorzet](#), een ruimtelijk-economische agenda voor het gebied boven het Noordzeekanaal. Daarin worden ook concrete bedrijvenlocaties aangewezen.

‘Wij zijn echt wel ernstig teleurgesteld in die Omgevingsvisie’, zegt voorzitter Friso de Zeeuw. Tegelijkertijd benadrukt de voormalig hoogleraar gebiedsontwikkeling dat de discussie nog niet is afgerond. De ontwerp-Omgevingsvisie ligt momenteel ter inzage en belanghebbenden kunnen zienswijzen indienen. De provincie wil de definitieve Omgevingsvisie in december vaststellen. Volgens De Zeeuw biedt dat nog ruimte voor aanpassingen.

‘Minder dan één procent landbouwgrond

Volgens het Economisch Forum vraagt de ontwikkeling van Noord-Holland Noord om ongeveer 500 hectare extra bedrijventerrein tot 2045. Die ruimte is er volgens de organisatie en ook dringend nodig om de groei van werkgelegenheid gelijke tred te laten houden met de woningbouwopgave en de bevolkingsgroei. Zonder extra banen dreigt de regio volgens De Zeeuw nog afhankelijker te worden van Amsterdam.

De provincie plaatst daar een bredere benadering tegenover zegt een woordvoerder namens Esther Rommel, gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Economie, Havens en Recreatie en Schiphol, in reactie op de kritiek van de ondernemersvereniging.

‘We kijken naar meer dan alleen uitbreiding in hectares. Onze inschatting van de ruimtebehoefte baseren we op regionale behoefteramingen, economische scenario’s en de beschikbaarheid van ruimte, energie en infrastructuur.’

Volgens de provincie kan uitbreiding onderdeel zijn van de oplossing, maar altijd in samenhang met herstructurering, intensivering en clustering van bedrijven.

Opvallend is dat De Zeeuw de ruimteclaim relateert. Volgens een grove berekening zou de benodigde uitbreiding een half procent van het totale landbouwareaal in Noord-Holland Noord vragen.

‘Dat is overzichtelijk. Natuurlijk probeer je daarbij de beste landbouwgrond te ontzien. Maar als je kijkt naar locaties rond Den Helder en Agriport in de Wieringermeer, dan kun je juist aansluiten op bestaande economische clusters.’

In ‘De Voorzet’ heeft het Economisch Forum concrete uitbreidingslocaties benoemd. Daarmee wil de organisatie volgens De Zeeuw voorkomen dat de discussie over economische ontwikkeling vrijblijvend blijft.

Beter benutten is niet genoeg

Een belangrijk verschil van inzicht betreft het provinciale uitgangspunt ‘eerst beter benutten, dan uitbreiden’. De provincie wil de ruimte op bestaande bedrijventerreinen efficiënter gebruiken voordat nieuwe locaties worden ontwikkeld.

Hij onderschrijft het belang van herstructurering, maar vindt dat de provincie de opbrengsten daarvan overschat.

‘Als je 5 tot 10 procent ruimtewinst behaalt over een groot aantal jaren, dan ben je spekkoper. Dat kan geen excuus zijn om niet uit te breiden.’

Volgens het Economisch Forum ontbreken bovendien de instrumenten om snel resultaat te boeken. Anders dan bijvoorbeeld Utrecht, Brabant en Gelderland beschikt Noord-Holland niet over een herstructureringsmaatschappij met investeringsvermogen die terreintransformaties kan versnellen.

Daar kijkt de provincie anders naar zegt de woordvoerder. ‘Als we eerst bestaande bedrijventerreinen beter benutten, voorkomen we onnodige aantasting van open ruimte en benutten we bestaande infrastructuur efficiënter.’ Volgens Noord-Holland is die aanpak noodzakelijk vanwege de schaarste aan ruimte, netcapaciteit en milieuruimte.

Voor in West-Friesland wringt dat volgens hem. ‘Voor deze regio wijst de provincie bijvoorbeeld nul hectare uitbreiding aan. Dat kan niet, want daar is het bedrijventerrein helemaal opgesoupeerd.’

Boekelermeer als testcase

De discussie over bedrijventerrein Boekelermeer bij Alkmaar laat volgens de voormalig hoogleraar gebiedsontwikkeling zien waar het schuurt. De provincie wil meer regie voeren op het terrein vanwege het provinciale belang ervan, maar biedt volgens de ondernemersorganisatie tegelijkertijd onvoldoende ontwikkelruimte terwijl die er wel is.

De ondernemersvereniging schaaft zich daarbij achter de gemeenten Alkmaar en Dijk en Waard. Volgens De Zeeuw komen op Boekelermeer meerdere opgaven samen: circulaire economie, energie-innovatie, watergebonden bedrijvigheid en de mogelijke verplaatsing van bedrijven uit de Alkmaarse Kanaalzone.

‘Circulair kost gewoon ruimte’, zegt hij. ‘Het zijn ook bergen met schroot. Dan heb je bij voorkeur juist een locatie aan het water nodig.’

Gezondheid als nieuwe hindernis

Niet alleen het gebrek aan uitbreidingsruimte baart het Economisch Forum zorgen. Ook de voorwaarden die de provincie wil verbinden aan nieuwe ontwikkelingen schieten volgens De Zeeuw hun doel voorbij. De Omgevingsvisie formuleert zes criteria voor nieuwe bedrijfsvestigingen, waaronder efficiënt ruimte-, water- en energiegebruik, vermindering van grondstoffengebruik en een bijdrage aan een gezonde leefomgeving. Volgens de ondernemersvereniging komen die eisen bovenop bestaande wet- en regelgeving en gemeentelijke voorwaarden.

De ondernemers vrezen een provinciale ‘hindernisbaan’ voor nieuwe investeringen. ‘Procedures worden langer en ondernemers zullen afhaken’, aldus De Zeeuw.

‘Nieuwe bedrijven moeten over zes hordes springen die bovenop de wettelijke eisen nog eens komen. Dat vinden wij eigenlijk onaanvaardbaar.’

Dat beeld wordt op het provinciehuis in Haarlem nadrukkelijk bestreden. ‘Het beeld van een hindernisbaan herkennen wij niet.’ Volgens de provincie zijn de richtlijnen rond duurzaamheid, gezondheid en ruimtegebruik geen extra bureaucratie, maar noodzakelijk om economische groei op langere termijn mogelijk te houden.

De provincie werpt tegen dat het ontbreken van dergelijke randvoorwaarden uiteindelijk juist grotere problemen oplevert. ‘Zonder deze kaders lopen we juist vast door overbelasting van het elektriciteitsnet, ruimtegebrek en milieuproblemen die projecten vertragen’, aldus de woordvoerder van gedeputeerde Rommel.

Met name de nadruk op gezondheid roept vragen op. Volgens De Zeeuw introduceert de provincie bovenwettelijke eisen die extra beperkingen kunnen opleveren voor zowel bedrijvigheid als woningbouw.

‘Wat gaat er allemaal met die extra inspanningen op gezondheid gebeuren? Betekent dat weer extra voorwaarden voor bedrijven en beperkingen op bedrijventerreinen?’

Het Economisch Forum verwijst ook naar Beverwijk, waar de strengere gezondheidsbenadering volgens de organisatie al gevolgen heeft voor een grote woningbouwlocatie ter plaatse van de Bazaar (voorheen de Zwarte Markt).

‘Het bedrijfsleven betwist niet dat gezondheid belangrijk is, maar vindt dat de provincie politieke keuzes ten onrechte presenteert als een juridische noodzaak.’

Meer dan een debat over hectaren

De kritiek van de ondernemers beperkt zich niet tot bedrijventerreinen. In zijn reactie op de Omgevingsvisie noemt het ook de beperkte aandacht voor netcongestie, het ontbreken van ambities voor uitbreiding van infrastructuur en de eenzijdige benadering van water en gezondheid.

Volgens De Zeeuw staat de provincie voor een fundamentele keuze. Noord-Holland Noord krijgt een grote woningbouwopgave, maar zonder ruimte voor bedrijven dreigt de afhankelijkheid van Amsterdam verder toe te nemen. De discussie gaat daarmee niet alleen over hectares bedrijventerrein, maar ook over de vraag welk economisch toekomstbeeld de provincie nastreeft.

Dat de regio Noord-Holland Noord niet louter en alleen een woonregio moet worden, onderschrijft ook de provincie. ‘We herkennen het belang van een goede balans. Noord-Holland Noord moet geen eenzijdige woonregio worden’, benadrukt de woordvoerder.

Volgens Noord-Holland wordt daarom ingezet op het versterken van economische clusters, onder meer in de maritieme sector, plant- en zaadveredeling en biotechnologie. Tegelijkertijd ziet de provincie de relatie met Amsterdam anders dan het Economisch Forum. ‘Economische verbondenheid met Amsterdam zien we niet als zwakte, maar als kracht.’

De komende maanden zal het Economisch Forum proberen dat debat nog te beïnvloeden. De provincie stelt de definitieve Omgevingsvisie naar verwachting in december vast. Tot die tijd kunnen zienswijzen worden ingediend en wijzigingen worden doorgevoerd.

Dat proces is volgens Noord-Holland nadrukkelijk nog niet afgerond. ‘We nemen de signalen uit het bedrijfsleven serieus’, klinkt het vanuit het provinciehuis. De provincie wil de Omgevingsvisie in het najaar mede op basis van de ingediende zienswijzen verder aanscherpen.

‘Dat is nog niet het eind van het verhaal’, benadrukt De Zeeuw. ‘Maar het eerste officiële ontwerp stemt ons niet tot tevredenheid.’